Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
«Укучылар Сарае» өстәмәбелеммуниципаль бюджет учреждениесе
Татарстан Республикасы Арча районы "Яна КенәрбалаларижатыЙорты"
өстәмәбелеммуниципаль бюджет учреждениесе

Программа ӨБМБУ «УС» ның педагогик
киңәшмәсендә каралган
Беркетмә № 1 от
«31» 08 2024 г

“Раслыйм”
ӨБМБУ «УС»директоры
________Камалиева Г.М.
«02» 09 2024 г

Мәктәп театры «Сәхнә нигезләре»

Өстәмә гомумбелем программасы
театр сәнгате юнәлеше

Тормышка ашыру вакыты: 1 ел

Укучылар яше: 10-15 яшь

Автор-төзүче: Гозәерова Л.Г.
балаларга өстәмә белем бирү педагогы.

Яңа Кенәр, 2024 ел

Укыту программасының мәгълүмати картасы

1	Белем бирү учреждениесе	Татарстан Республикасы Арча районы "Яна Кенәрбалалариҗаты Йорты" өстәмәбелеммуниципаль бюджет учреждениесе
2	Программаның тулы исеме	«Мәктәп театры «Сәхнә нигезләре»
3	Программаның юнәлеше	театр сәнгате
4	Автор-төзүче турында мәгълүмат	Автор-төзүче: Гозәерова Л.Г. балаларга өстәмә белем бирү педагогы.
5 5.1.	Программа турында мәгълүмат Үтәлү срогы	1 ел
5.2.	Укучыларның яше	10-15 яшь
5.3.	Программага характеристика: - программаның тибы - программаның төре -программаны проектлау принцибы - укытупроцессынкараптотуныһәмукупроцессыноештыруформасы	Өстәмә гомумбелем программасы гомумүсеш
5.4.	Программаның максаты	сәләтле балаларны барлау, аларның иҗади сәләтен күрү һәм үстерү өчен җирлек әзерләү.
6	Белем бирү эшчәнлегенең формасы һәм алымнары	Практик эшләр, индивидуаль, төркемнәрдә эшләү,актерлык осталыгы буенча тренинглар, әңгәмә, уен, экскурсияләр.

7	Нәтиҗәлелекмониторингыформасы	Агымдагы: балаларны һәр дәрестә күзәтү. Арадаш: бәйрәмнәр, ярышлар, зачётлар, конкурслар. Йомгаклау: концертта катнашу, спектакль кую, ачык дәресләр.
8	Программаны тормышка ашыруның нәтиҗәлелеге	Өйрәнгән спектакльләрне Апаз авылы җирлегендәге балалар бакчасында, мәктәп укучылары каршында, ата-аналар җыелышларында, Яңа Кенәр интернат мәктәбендә, авыл Мәдәният йортында, китапханәдә үткәрелгән чараларда күрсәтү; район, районара, Республика кысаларында үткәрелгән конкурсларда катнашу.
9	Раслауһәмсоңгытөзәтмәләркертү датасы	

Эчтәлек

1. Аңлатма язуы..............……………………………………………………5-7
2. Укыту планы..8-11
3. Программаның эчтәлеге...……………......12-13
4. Программа үтәлешендә көтелгән нәтиҗәләр......................................14
5. Программаның материал яктан һәм техник тәэмин ителеше...........15
6. Аттестация һәм контроль эш формалары...15
7. Бәяләү материалларының формасы..15
8. Кулланылган әдәбият……………………………………………….16-17
9. Кушымта. Бәяләү материаллары...18-19
10. Календарь-укыту планы...20-25

Пояснительная записка

Театр сәнгате юнәлешендәге өстәмә гомумбелем программасы “Мәктәп театры “Сәхнә нигезләре” түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Федеральный закон об образовании в Российской Федерации от 29 декабря 2012 года №273-ФЗ (с изменениями и дополнениями, вступившими в силу с 01.09.2023 г.)
2. Федеральный закон от 31 июля 2020 г. № 304-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» по вопросам воспитания обучающихся»
3. Федеральный закон от 13 июля 2020 г. №189-ФЗ «О государственном (муниципальном) социальном заказе на оказание государственных (муниципальных) услуг в социальной сфере» (с изменениями и дополнениями, вступившими в силу с 28.12.2022 г.)
4. Целевая модель развития региональных систем дополнительного образования детей, утвержденная приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 3.09.2019 №467
5. Концепция развития дополнительного образования детей до 2030 года, утвержденная Распоряжением Правительства РФ от 31 марта 2022 г. №678-р
6. Приказ Министерства просвещения РФ от 27 июля 2022 г. №629 «Об утверждении порядка организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам» (вступил в силу с 1 марта 2023 г. и действует по 28 февраля 2029 г.)
7. Постановление Правительства Российской Федерации от 11.10.2023 №1678 «Об утверждении Правил применения организациями, осуществляющими образовательную деятельность, электронного обучения, дистанционных образовательных технологий при реализации образовательных программ»
8. Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 5 августа 2020 года № 882/391 «Об организации и осуществлении образовательной деятельности при сетевой форме реализации образовательных программ» (с изменениями на 26 июля 2022 года)
9. Письмо Министерства просвещения Российской Федерации от 31.01.2022 №ДГ-245/06 «Методические рекомендации по реализации дополнительных общеобразовательных программ с применением электронного обучения и дистанционных образовательных технологий»
10. Письмо Министерства просвещения РФ от 7 мая 2020 г. №ВБ-976/04 «О реализации курсов внеурочной деятельности, программ воспитания и социализации, дополнительных общеразвивающих программ с использованием дистанционных образовательных технологий»
11. Письмо Минпросвещения России от 29.09.2023 №АБ-3935/06 «Методические рекомендации по формированию механизмов обновления содержания, методов и технологий обучения в системе дополнительного образования детей, направленных на повышение качества дополнительного образования детей, в том числе включение компонентов, обеспечивающих

формирование функциональной грамотности и компетентностей, связанных с эмоциональным, физическим, интеллектуальным, духовным развитием человека, значимых для вхождения Российской Федерации в число десяти ведущих стран мира по качеству общего образования, для реализации приоритетных направлений научно-технологического и культурного развития страны»
12. Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020 г. №28 «Об утверждении санитарных правил СП 2.4. 3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи» (СанПиН 2.4.4.3172-14 утратили силу)
13. Письмо Министерства образования и науки Республики Татарстан №2749/23 от 07.03.2023 г. «О направлении методических рекомендаций по проектированию и реализации дополнительных общеобразовательных программ (в том числе адаптированных) в новой редакции»
14.Устав МБУ ДО «Новокинерский Дом детского творчества» Арского муниципального района Республики Татарстан.

Программаның актуальлеге. Сәнгатьнең төрләре күп. Шулар арасында театр сәнгате аерым урын тота. Театр – сәнгатьнең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию, сынлы сәнгатьне берләштерә. Сәнгатьле сөйләм формалаштырганда балага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртергә һәм үзләренең карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моның өчен иң әйбәт чара булып театральлештергән шөгыльләр тора. Театр иң демократик, яшь үзенчәлекләренә туры килерлек сәнгать төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә, коммуникатив шәхес формалаштырыга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театр сәнгате аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә белән танышалар, зәвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. Тормышның көзгесе булган әлеге сәнгать укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баетырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшь буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе. Балага милли гореф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк.Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның гореф-гадәтләрен ихтирам итә белә. **Программаның аермалы үзенчәлекләре** Түгәрәктә сәхнә теле, сәнгатьлелек, иҗадилык, бәйләнешле сөйләм үстерү игътибар үзәгендә.

Бердәмлек, дуслык һәм башка кеше тормышындагы әһәмиятле проблемаларга да урын бирелә. Татар халкының язучылары, шагыйрьләре, драматурглары, артистларын, аларның иҗатларын өйрәнү дә мөһим. Сәхнә сәнгатенең асылына төшенү өчен татар халык мәзәкләрен, өзекләрне, язучыларның әсәрләрен сәхнәләштерү, татар сәхнәсенә нигез салчы күренекле шәхесләребезнең иҗатларын өйрәнү, башкалабыздагы бөек театрларга экскурсияләр оештыру да карала.

Түгәрәктәге балаларның әти-әниләре белән элемтәдә тору өчен аларның чыгышларын карарга чакыру файдалы. Экскурсияләрне олылар белән бергәлектә оештыру мәктәп – гаилә – укучы чылбырының нык булуын күрсәтә.

Күренекле шәхесләрне өйрәнү, танылган кешеләр белән очрашулар аша туган телгә һәм халкыбызга мәхәббәт, ихтирам хисләре тәрбияләнә.

“Сәхнә нигезләре” түгәрәгенең максаты:

сәләтле балаларны барлау, аларның иҗади сәләтен күрү һәм үстерү өчен җирлек әзерләү.

Түгәрәк эшчәнлегенә куелган бурычлар:

- укучыларда актер осталыгының, сәхнә сөйләменең бердәм комплексын булдыру;
- коллективта бергә килешеп эшләү;
- эстетик тәрбия бирү;
- хезмәтне ярату, бирелгән эшкә җаваплы карап, җиренә җиткереп үтәү.

Программа адресаты Программа 10-15 яшьлек укучылар өчен төзелә.

Программа күләме 144 сәгать“Сәхнә нигезләре” түгәрәгендә өйрәнеләчәк материал 1 уку елына исәпләнә.

Белем бирү процессын оештыру рәвешләре: төркемнәрдә, индивидуаль, экскурсия

Программаны үзләштерү вакыты: 1 ел

Программаның режимы:шөгыльләр атнага 2 тапкыр, 2 шәр сәгать дәвамында үткәрелә.

Укыту планы

№	Бүлек . тема исеме	Сәгатьләр саны			Шөгыльләрне оештыру формасы	Аттестация (контроля) формасы
		барлыгы	теория	практика		
I	**Кереш**.	**2**	**2**			
1.1.	Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән таныштыру	2	2		әңгәмә	
II	**“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.**	**22**	**16**	**8**		
2.1.	Театр сәнгате, анынң төп үзенчәлеге. Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы. Театрның үсеш баскычлары. Беренче драматурглар, аларның әсәрләре	8	4	2	төркемнәрдә	зачет
2.2.	Сәхнә серләренә өйрәнү.М.Җәлил «Бичара куян», А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әсәрләрен рольләргә бүлеп уку	2	4	2	актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
2.3.	Театрның беренче карлыгачлары. Драма жанры төрләре.	6	4	2	әңгәмә	агымдагы
2.4	Сәхнә әсәрләрен иҗат итү, актерлык серләренә өйрәнү, өйрәтү дәресләре. Г.Камалның «Беренче театр» әсәреннән	6	4	2	укытучы сөйләве, әңгәмә	агымдагы

	өзекләр карау Кечкенә күләмле әсәрләр иҗат итү Бүгенге драматурглар, аларнын иҗат алымнары					
III	**Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт**	**16**	**14**	**2**		
3.1.	Театр тарихы белән танышу.	2	2		практик	агымдагы
3.2.	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрында оештырыла торган махсус проектлар.	2	2		практик	агымдагы
3.3.	Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча)	2		2	практик	агымдагы
3.4.	Г.Камалның “Беренче театр” спектаклен карау.	2	2		практик	агымдагы
3.5.	Татар театрының сәхнә осталары. Марсель Сәлимҗанов, Рауза Хәйретдинова, Ирек Баһманов**.**	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.6.	Мизгел һәм гомер. Марсель Сәлимҗановның иҗат юлы.	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.7.	Рауза Хәйретдинова. Гомер сәхнәсе.	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.8.	Ирек Баһманов. Әлмәндәр улы.	2	2		практик	агымдагы
IV	**Актер осталыгы.**	**88**	**30**	**58**		
4.1.	Актер осталыгы.Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык	2	2		актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы

	артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау. Һ.Такташ, Ш.Галиев шигырьләрен сәнгатьле уку.					
4.2.	Сәнгатьле уку. Г.Тукай, Р.Вәлиева, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.	6	6		актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
4.3.	Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйриның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәласе" исемле мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.	10	10		актёрлык осталыгы буенча тренинглар	йомгаклау
4.4.	Халык авыз иҗаты жанрлары белән танышу.	2	2		әңгәмә	агымдагы
4.5.	Әкият төрләре белән танышу, презентацияләү	2	2		презентациял әү	агымдагы
4.6.	Әкият иҗат итү.	2		2	практик	агымдагы
4.7.	Иҗат ителгән әкиятләрне сәхнәләштерү	2		2	практик	агымдагы
4.8.	Татар халык әкияте “Үги кыз”	38		38	практик	агымдагы
4.9.	Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.	10			сәнгатьле уку	агымдагы
4.10	Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә (укучылар сайлый).	2		2	практик	агымдагы
4.11	"Кызыклы шәкерт",”Эшкә өндәү” шигырен сайлаучылар белән эш	2		2	практик	агымдагы

4.12	"Шүрәле" әкият-поэмасын сайлаучылар белән эш	6			практик	агымдагы
4.13	“Су анасы" әкият-поэмасын сайлаучылар белән эш	6	2	4	практик	агымдагы
V	**Районыбыз талантлары.**	**12**	**8**	**10**		
5.1.	***Районыбыз талантлары.*** Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу.	2	**2**		әңгәмә	агымдагы
5.2.	Районның “Әдәбият һәм сәнгать” музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.3.	Яңа Кырлай авылында урнашкан “Г.Тукай музеена” сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.4.	Яңа Кенәр балалар иҗат йортының “Туган як”музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.5.	Мәктәп музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.6.	“Музейлардан алган тәэсирем” иҗади эш	2		2	иҗади эш	зачет
VI	***К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.***	**6**	**2**	**4**		
6.1	К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
6.2	“Театр дөньясы турында фикерләрем” иҗади эш.	2		2	иҗади эш	зачет
6.3.	Йомгаклау.	2	**2**		әңгәмә	
	Барлыгы	**144**	**78**	**68**		

Программаның эчтәлеге

Темалар бүленеше түбәндәгечә бирелә:

***“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.* 22 сәг.**

Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Мониторинг (Кушымта № 1)

Түгәрәк эшчәнлегенең максаты, бурычлары белән таныштыру.

Татар театры тарихы, анынберенчеадымнары, үткән юлы.

Татар театрыныңбүгенгесе.

Драма жанры төрләре.

Әсәрне иҗат итәргә әзерләү, актерлык серләрен өйрәнү.

Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы. Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.

Видеоязмалар карау.

Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт. 16 сәг.

Театр тарихы белән танышу.

Театрда оештырыла торган махсус проектлар.

Г.Камалның “Беренче театр” спектаклен карау.

Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча)

Актер осталыгы. 88 сәг.

Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау.

Сәнгатьле уку. Г.Тукай, Р.Вәлиева, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.

Т.Миңнуллинның «Кульяулык» спектаклен карау.

Кечкенэ кулэмле эсэрлэр (скетч, мэзэклэр) ижат иту

Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйри мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.

Татар халык әкияте “Үги кыз”ны сәхнәләштерү.

Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.

Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә.

Районыбыз талантлары. 12 сәг.

Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу:

http://vafin.mugallim.com/(20.09.2021)http://adiplar.belem.ru/banner.jpg (20.09.2021)

Районның “Әдәбият һәм сәнгать” музеена, Яңа Кырлай авылында урнашкан “Г.Тукай музеена”, Яңа Кенәр балалар иҗат йортының “Туган як”музеена, мәктәп музеена сәяхәт. Мониторинг. (Кушымта № 2)

***Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына сәяхәт.* 6 сәг.**

Әти-әниләр белән бергә Г.Камал, К. Тинчурин исемендәге Дәүләт драма һәм комедия театрына сәяхәт.

Йомгаклау.

Көтелгән нәтиҗәләр

Өйрәнгән спектакльләрне Апаз авыл җирлеге балалар бакчасында, мәктәп укучылары каршында, ата-аналар җыелышларында, Яңа Кенәр интернат мәктәбендә, авыл Мәдәният йортында, китапханәдә үткәрелгән чараларда күрсәтү; район, районара, Республика кысаларында үткәрелгән конкурсларда катнашу.

Программа 10-15 яшьлек укучылар өчен тәкъдим ителә. Түгәрәктә дәресләр тематикасы куелган максатларны күз уңында тотып төзелә. Укучыларның иҗади эшчәнлеген оештыру һәм теория һәм практикага бәйләп алып барыла

Шәхес үстерү нәтиҗәләре:

- аралашу культурасын һәм кеше арасыда үзеңне дөрес тота белү кагыйдәләрен фориалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Метапредмет нәтиҗәләр:

- театр эшчәнлегенә омтылыш,үз-үзеңне камилләштерергә теләкне үстерү;
- мөстәкыйльлек, җаваплылык, активлык, пөхтәлек сыйфатларын үстерү;
- танып белүне, мөстәкыйль фикерләү сәләтен активлаштыру.

Белем бирү нәтиҗәләре (предмет):

- танып белү процессларын үстерү: игътибар, күзаллау, хәтер, образлы һәм логик фикерләүне камилләштерү;
- татар телендә җөмләдә сүз тәртибен һәм басымны дөрес кую, авазларны дөрес әйтү күнекмәрен үстерү;
- сөйләмнең тавыш сыйфатларын үстерү: дөрес сулау, артикуляция, тавыш көче; гәүдәне иркен тотарга өйрәтү; фантазияне, пластиканы формалаштыру;
- театр һәм театр сәнгате тарихы белән таныштыру;
- актер осталыгының теоретик нигезләрен бирү;
- спектакль өстендә эш этаплары белән таныштыру;
- сәхнәдә хәрәкәт кагыйдәләре белән таныштыру;
- грим салырга өйрәтү;
- иҗади һәм оештыру сәләтләрен үстерү.

Аттестация һәм контроль эш формалары

Шөгыльләрнең формасы:
Практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренинглар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия.
Балаларга сыйфатлы белем бирү максатыннан, шөгыльләр дистанцион укыту технологияләре һәм электрон ресурслар ярдәмендә дә үткәрелергә мөмкин (ZOOM, ватсап, һ.б.). Шөгыльләрне андый формада уздыру яңа буын укыту материалларын үз эченә алган цифрлы белем бирү ресурсларын җиңел кулланырга мөмкинлек бирәчәк.

Контроль төрләре:
Агымдагы: балаларны һәр дәрестә күзәтү.
Арадаш: бәйрәмнәр, ярышлар, зачётлар, конкурслар.
Йомгаклау: концертта катнашу, спектакль кую, ачык дәресләр.

Программаны тормышка ашыруда оештыру шартлары

“Мәктәп театры “Сәхнә нигезләре” Арча районы Хәсәншәех төп гомуми белем мәктәбе башлангыч сыйныф кабинетында һәм М.Г.Әхмәтов исемендәге татар теле һәм әдәбияты кабинетында уздырыла. Программа үтәлеше һәм дәресләрне үткәрү өчен барлык уңайлыклар да тудырылган. Практик дәресләр мәктәпнең актлар залында уздырыла. Мәктәпнең материаль-техник базасы бар:

- М.Г.Әхмәтов ис.татар теле һәм әдәбияты кабинеты -4 кабинет
- Парта һәм урындыклар
- Такта
- Проектор
- Компьютер
- Колонка
- Плакатлар, язучы-драматургларның портретлары
- Актлар залы

Бәяләү материаллары

Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр.

Кулланылган әдәбият

1. Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» - статья 2 пункты 9, 10, 14; статья 10, пункт 7; статья 12 пункты 1, 2, 4; статья 23 пункты 3, 4; статья 28 пункт 2; статья 48 пункт 1; 75 пункты 1-5; 76

2. Концепция развития дополнительного образования детей (утверждена распоряжением Правительства Российской Федерации от 04.09.2014 №1726-р)

3. Көмеш тарак. Галимҗан Гыйльманов. Шигырьләр, пьесалар, Казан, Татарстан китап нәшрияты, 2000

4. Каюм Насыйри мәзәкләре.

5. «Методические рекомендации по проектированию дополнительных общеразвивающих программ (включая разноуровневые программы)» (направлены письмом Департамента государственной политики в сфере воспитания детей и молодёжи Министерства образования и науки Российской Федерации от 18.11.2015 № 09-3242)

6. «Об утверждении Общих требований к определению нормативных затрат на оказание государственных (муниципальных) услуг в сфере образования, науки и молодёжной политики, применяемых при расчёте объёма субсидии на финансовое обеспечение выполнения государственного (муниципального) задания на оказание государственных (муниципальных) услуг (выполнения работ) государственным (муниципальным) учреждением» (утверждены пунктом 4.1 приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 22.09.2015 №1040)

7. «О примерных требованиях к программам дополнительного образования детей» (Приложение к письму департамента молодёжной политики, воспитания и социальной поддержки детей МО и Н РФ от 11.12.2006 №06-1844)

8. План мероприятий на 2015-2020 годы по реализации Концепции развития дополнительного образования детей (утверждён распоряжением Правительства Российской Федерации от 24.04.2015 №729-р)

9. Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам (утверждён Приказом Министерства образования и науки России от 09.11.2018 №196)

10. Письмо Министерства образования и науки Российской Федерации от 14.12.2015 № 09-3564 «О внеурочной деятельности и реализации дополнительных общеобразовательных программ»

11. Приказ МОиН РТ № 1465/14 от 20 марта 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в многопрофильных организациях дополнительного образования в новой реакции»
12. Приказ МОиН РТ № 2529/14 от 6 мая 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в общеобразовательных организациях»
13. Положение об общеобразовательных общеразвивающих программах МБУ ДО «Дворец школьников» от 29.08.2016г.
14. СанПин 2.4.4.3.3172-14 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы образовательных организаций дополнительного образования детей» (утверждены постановлением Главного санитарного врача Российской Федерации от 04.07.2014 №41)
15. Сабыйга. Габдулла Тукай.
16. Сайланма әсәрләр. Роберт Миңнуллин. Хәтер-2014
17. Татар әдәбиятыннан хрестоматия. 5 нче сыйныф өчен ярдәмлек, 1999
18. Татар классик драматургиясе. Тарих-2004
19. Татар пьесалары. Антология. Казан, Татарстан китапнәшрияты, 1987
20. «Экспертиза программ дополнительного образования детей, внеурочной деятельности и элективных курсов» (приложение к журналу «Внешкольник» - Бюллетень «Региональный опыт развития воспитания и дополнительного образования детей и молодёжи» № 4, 2014 г.)

Кушымта 1

Бәяләү материаллары

1. **М.Әхмәтҗановның шигырен сәнгатле итеп укыгыз.**

Туган телгә өйрәттек.
Безнең авылга шәһәрдән
Кайтты бер кылтык малай.
Урысча гына сөйләшә,
Бердә сер бирмиалай.

Без дәтөшеп калган түгел:
Урысчаныаңлыйбыз.
Тик “телеңнебелмибез” дип
Шаяртабыз, алдыйбыз.

ҖәйэчендәАйратыбыз
Урысчаныташлады.
Безнеңбеләнтугантелдә
Сөйләшәдәбашлады.

Кылтыклыгы да югалды,
Эрелегедәбетте.
Шулайитеп, безнеңавыл
Анычынкешеитте.

Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Шигырьне игътибар белән укып чык, мәгънәви кисәкләргә бүлеп, исемнәр бир. (0-5 балл)
2. Укучылар, шигырь нәрсә турында иде? (Туган тел турында. Туган телнең кешене чын кеше итүе турында.) (0-5 балл)
3. ШӘҺӘРДӘН сүзендә басым кайсы иҗеккә төште? (соңгы иҗеккә төште.)
-Ә ни өчен соң ул соңгы иҗеккә төште? (Чөнки татар телендә басым соңгы иҗеккә төшә.) (0-5 балл)
4. АҢЛЫЙБЫЗ сүзендә басым кайсы иҗеккә төшә? (Басым 2 нче иҗеккә төшә.)
-Ә ни өчен икенче иҗеккә төшә? Нигә соңгы иҗеккә түгел? (Чөнки хәзерге заман хикәя фигыльләрдә басым зат- сан кушымчасы алдына төшә.) (0-5 балл)

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;

0-9 – түбән

“Ат чебене”

1.Текстны игътибар белән бер кат укып чык.

Чын исеме Хәсән булса да, аны Калимәт малайлары “Ат чебене” дип йөртәләр иде. Ун яшеннән ул ат янында чуала башлады. Кәнүшнидә яңа бер колын туса, иң элек ул килеп җитә.

Унике яшеннән инде ул олы кешеләр ярдәменнән башка ат җигәргә өйрәнде. Атның ялына ябышып йөри, арба өстенә басып, камытын кидертә.Тик камыт бавын тартырга гына көче җитми аның. Эш шуңа килеп терәлгәч, борынын тартып, ат-арба тирәсендә әйләнә башлый...

Җәй көне Хәсән болында атлар янында. Чакырыпалмасаң, улашарга да кайтмый.

Артышлытаубуендайомшакмүкүләнеүсә. Үләнөстеннәнмүкәләп бар-саң, күзнекамаштырып, җирҗиләгекилепчыга. Кып-кызыл!

Артышарасындайөрептуйгач, Хәсән, әтисекебек, кулларны баш астынакуеп, йомшакмүкүләнеөстенәсузылыпята. Рәхәтболайятуы! Колактөбендәгенәчикерткәләрсайраша, бал кортларыоча, үләнбашларынсыйпап, җилисепкитә.

2. Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Кемне “Атчебене” дипйөртәләр?

А) Хуҗа ә) Хәсән б) Хөсәен

2. Ничәяшьтәнаңа “атҗене “ кагыла?

А) 12 ә) 10 б) 11

3. Артышлы тау өстендәйөрепарач, улнәрсәөстендәятаргаярата?

А)үлән ә) мүкүләне в) печән

4. Җәйкөнеулкайлардайөри?

А) болында ә) су буенда в) кырда

5. Сер булмаса, үскәч, кем булыргателисең?

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;

0-9 – түбән

Кушымта 2

Календарь укытуграфигы

№	Бүлек, тема исеме	Сәг. саны	Үткәрү вакыты		Шөгыль формалары	Контроль (аттеста-ция) формасы
		барлыгы				
I	***Кереш дәрес.***	**2**				
1	Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
II	**“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.**	**20**				
2	Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.	2			әңгәмә	агымдагы
3	Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
4	Театрның үсеш баскычлары, формалашу чоры	2			практик	агымдагы
5	Беренчедраматурглар, аларныңәсәрләре	2			төркемнәрдә эш	агымдагы
6	***Сәхнә серләренә өйрәнү.*** «Бичара куян» әсәрен рольләргә бүлеп уку	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
7	***Театрныңберенче карлыгачлары:*** Габдулла Кариев, С.Волжская һ.б. турында истәлекләр. Беренче труппалар, ачык театр көне турында белешмә.	2			әңгәмә	агымдагы
8	***Драма жанры төрләре:*** трагедия, комедия, драма, водевил, мелодрама	2			укытучы сөйләве, әңгәмә	агымдагы
9	***Сәхнә әсәрләрен иҗат итү, актерлык серләренә өйрәнү, өйрәтү дәресләре***. Г.Камалның «Беренче театр» әсәреннән өзекләр карау	2			практик	агымдагы
10	Кечкенә күләмле әсәрләр (скетч, мәзәкләр) иҗат итү	2			практик	агымдагы
11	Бүгенге драматурглар, аларнын иҗат алымнары: Г.Камал театры коллективы эшчәнлеге; К.Тинчурин исемендәге театр артистлары, аларның иҗаты, театр сәнгатендә тоткан урыннары.	2			практик	агымдагы
III	**Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт**	**16**				
12	Театр тарихы белән танышу. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	агымдагы

13	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрында оештырыла торган махсус проектлар. https://tinchurinteatr.ru/2	2			практик	спектакль кую
14	Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча) https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую
15	Г. Камалның “Беренче театр” спектаклен карау. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую
16	***Татар театрының сәхнәосталары. Марсель Сәлимҗанов, Рауза Хәйретдинова, Ирек Баһманов.***	2			әңгәмә	агымдагы
17	Мизгел һәм гомер. Марсель Сәлимҗановның иҗат юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
18	Рауза Хәйретдинова. Гомер сәхнәсе.	2			әңгәмә	агымдагы
19	Ирек Баһманов. Әлмәндәр улы.	2			практик	агымдагы
IV	**Актер осталыгы.**	**88**				
20	***Актер осталыгы.*** Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау. Һ.Такташ, Ш.Галиев шигырьләрен сәнгатьле уку.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
21	***Сәнгатьле уку. Г.Тукай, Резеда Вәлиева, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.*** Сәнгатьле уку – үрнәк уку, тамашычының күңеленә барып житү һәм хис уяту өчен текст белән ничек эшләргә икәнлеген аңлату.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
22	Шигырьне уку; сүз һәм сүзтезмә, сүз басымын билгеләү; логик басымны билгеләү; мәгънәви кисәкләргә бүлү.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
23	Тыныш билгеләренә игьтибар итү; озын пауза, кыска паузаны билгеләү; тавыш күтәрелеше һәм төшүен билгеләү; интонация.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
24	***Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйриның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәласе" исемле мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.*** Сәхнә теле,	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы

	сәхнәдә үзен табигый тоту кагыйдәләре, текстны сәнгатьле итеп ятлау, шаян телнең тәэсир көче, юмор һәм сатира турында мәгълүмат бирү.					
25	К.Насыйриның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәласе" исемле мәзәкләрен уку;эчтәлеген аңлау; үткен тел, юмор, аның роле; сүз басымы, тыныш билгеләренәигътибар итү; пауза, интонация, тавыш куелышы.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
26	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлеге.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
27	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлеге.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
28	Бәяләү. К. Насыйри хикәятләрендә шул чор җитешсезлекләрен үткен тел белән тәнкыйтьләү осталыгын билгеләү.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	йомгаклау
29	***Татар халык әкияте "Үги кыз"ны сәхнәләштерү.*** Халык авыз иҗаты жанрлары белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
30	Әкият төрләре белән танышу, презентацияләү	2			презентациялэү	агымдагы
31	Әкият иҗат итү.	2			практик	агымдагы
32	Иҗат ителгән әкиятләрне сәхнәләштерү	2			практик	агымдагы
33	***Татар халык әкияте "Үги кыз"***, 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
34	Рольләр буенча сәнгатьле уку, 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
35	Татар халык әкияте "Үги кыз" буенча рольләр бүлешү	2			практик	агымдагы
36	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау. Үги кыз ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
37	Бай хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
38	Ярлы кеше ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
39	Ярлының хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
40	Бай хатыны кызлары ролен башкаручы артистлар белән эш	2			практик	агымдагы

41	Бай хатыны кызлары ролен башкаручы артистлар белән эш	2			практик	агымдагы
42	Үги кыз ролен башкаручы артист белән эш (кабатлау)	2			практик	агымдагы
43	Рольләрне башкаручы артистлар белән күмәк эш.	2			практик	агымдагы
44	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
45	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
46	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
47	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
48	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
49	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
50	Сәхнәдә чыгыш ясау	2			практик	йомгаклау
51	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
52	***Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.*** Осталыкка сәхнә өчен иң кирәкле сыйфатлар: сәнгатьле сөйләм, йөз, хәрәкәт, сәхнәдә үз-үзеңне тоту. Ирешүнең юлы – үз өстеңдә туктаусыз эшләү.	2			практик	агымдагы
53	Г.Тукайга багышланган декадада катнашу өчен төркемнәрдә эш: әсәр сайлау, сәнгатьле уку, сәхнәләштерү	2			сәнгатьле уку	агымдагы
54	Текст өстендә эш: эчтәлеген аңлау; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләре; озын һәм кыска пауза; тавыш куелышы; тавыш үзгәреше (төшүе, менүе), сәнгатьле уку.	2			сәнгатьле уку	агымдагы
55	Сәхнәдә чыгыш ясау.	2			практик	йомгаклау
56	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
57	***Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә (укучылар сайлый).*** Сәхнәдә үзеңне иркен, табигый тоту, тормыш материалын үзеңнең	2			практик	агымдагы

	бай фантазияң белән тулыландыру әһәмиятле турында мәгълүмат бирү. Кызыксынучанлык, игътибарлылык, яхшы хәтер 2булдыру өстендә эшләү серләре.					
58	***"Кызыклы шәкерт",”Эшкә өндәү” шигырен сайлаучылар белән эш:*** сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
59	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
60	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
61	***“Шүрәле "әкият- поэмасын сайлаучылар белән эш***	2			практик	агымдагы
62	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
63	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
V	**Районыбыз талантлары.**	**12**				
64	***Районыбыз талантлары.*** Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
65	Районның “Әдәбият һәм сәнгать” музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
66	Яңа Кырлай авылында урнашкан “Г.Тукай музеена” сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
67	Яңа Кенәр балалар иҗат йортының “Туган як”музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш

68	Мәктәп музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
69	“Музейлардан алган тәэсирем” иҗади эш	2			иҗади эш	зачет
VI	***К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.***	**6**				
70	***К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.***	2			экскурсия	арадаш
71	“Театр дөньясы турында фикерләрем” иҗади эш	2			иҗади эш	зачет
72	***Йомгаклау***	2			әңгәмә	йомгаклау